

УДК 342.9(075.8)

С.А. АНТОНЕНКО, завідувач науковим відділом системної інформатизації
законотворчої діяльності НДЦПІ НАПрНУ

РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БАЗ ДАНИХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОНОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

***Анотація.** Щодо результативних показників роботи наукового відділу системної інформатизації законотворчої діяльності НДЦПІ НАПрНУ з формування баз даних нормативно-правової інформації.*

***Аннотация.** Относительно результативных показателей работы научного отдела системной информатизации законотворческой деятельности НИЦПИ НАПрНУ по формированию баз данных нормативно-правовой информации.*

***Summary.** As to effective figures of work of science department of systematic informatisation of lawmaking of the Scientific and Research Law Informatics Center of Academy of Legal Sciences on forming of databases of regulatory information.*

***Ключові слова:** показники роботи, формування баз даних.*

В результаті виконання науково-дослідної роботи “Дослідження, розроблення і розвиток комп’ютеризованих систем інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої, нормотворчої, правозастосовної, правоохоронної, судочинної та правоосвітньої діяльності” (державний реєстраційний номер 0102U002182) [2] та на основі спільних планів робіт Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України з Управлінням комп’ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України, затверджених Керівництвом Апарату Верховної Ради України та Національної академії правових наук України [3 – 4], відділами системної інформатизації законотворчої діяльності НДЦПІ НАПрНУ та баз даних нормативно-правової інформації Управління комп’ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України сформовані та підтримуються у актуальному стані із щоденним оновленням наступні складові системи баз даних нормативно-правової інформації (СБДНПІ) парламенту України:

БД "Законодавство України" - кодекси України; закони, постанови Верховної Ради України, укази і розпорядження Президента України; декрети, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України; документи міністерств та відомств, що зареєстровані в Міністерстві юстиції України; документи Міністерства фінансів, Національного банку, Державної податкової адміністрації, Державного казначейства України, Державної митної служби; документи Конституційного Суду, Верховного Суду, Вищого господарського суду; міжнародні документи (угоди, конвенції, декларації та інші); документи, що роз’яснюють застосування нормативних актів; типові форми юридичних документів та бухгалтерської звітності, календар бухгалтера; курси валют, індекси інфляції, нормативно-довідкові таблиці, консультаційні матеріали; довідник установ та посадових осіб (всього понад 336 000 документів з можливістю перегляду всіх попередніх редакцій);

БД "Термінологія законодавства України" - тлумачний словник, понад 46 800 термінів, що використовуються в нормативно-правових актах;

БД "Законопроекти" - тексти понад 29 200 законопроектів зареєстрованих у Верховній Раді України, з їх повною історією від подання депутатами до підписання Президентом України;

БД "Міжнародні документи" - понад 10 600 міжнародних договорів, декларацій,

домовленостей, заяв, звернень, кодексів, комюніке, конвенцій, концепцій, меморандумів, пактів, програм, резолюцій, рішень, статутів, тарифів, угод, хартій та інших документів, що стосуються відношень України з іноземними країнами та міжнародними організаціями;

БД "Судова практика" - понад 20 800 документів Верховного Суду України, Вищого арбітражного суду України, Вищого господарського суду України, Конституційного Суду України, спеціалізованих та загальних судів України, Європейського суду з прав людини;

БД "Київ" - понад 22 900 документів Київської міської ради, Київської міської державної адміністрації, Київського міського голови, головних управлінь КМДА;

БД "Крим" - понад 22 600 документів АРК: Верховна Рада, Рада міністрів, міністерства та відомства, Державна податкова адміністрація, Кримська регіональна митниця та інші.

Кількісні показники технологічних операцій щодо введених документів, внесених юридичних змін та втрати чинності у СБДНПІ відображені у таблицях 2 – 4.

Інформація щодо змісту БД “Законодавство України” наведена у таблиці 5.

Кількісні показники введених зв’язків між документами та посилань у СБДНПІ. Під час опрацювання електронних текстів документів СБДНПІ встановлено та зафіксовано у вигляді посилань понад мільйон зв’язків за визначеними типами (всього в СБДНПІ для зв’язків між документами у вигляді гіпертекстових посилань розрізняється та використовується сімнадцять різних прямих та зворотних типів, див. таблицю 1.

Таблиця 1 – Типи зв’язків між документами СБДНПІ

Номер	Назва пряма	Назва зворотна
1	Змінює документ	Змінюється документом
2	Спричинив прийняття	Прийнятий на виконання
3	Вводить в дію	Вводиться в дію
4	Скасовує документ	Скасовується документом
5	Роз’яснює	Роз’яснюється
6	Відсилає до	Має відсилання з
7	Зупиняє дію, накладає вето	Зупиняється дія, накладається вето
8	Відновлює дію, знімає вето	Відновлюється дія, знімається вето
9	Звільнення з посади	Призначення на посаду
10	Затверджує	Затверджується
11	Пов’язаний з	Пов’язаний з
12	Схвалює	Схвалюється
13	Відкликає	Відкликається
14	Визнає (не)конституційним	Визнається (не)конституційним
15	Скасовує державну реєстрацію	Скасовується державна реєстрація
16	Офіційно тлумачить	Офіційно тлумачиться
17	Ратифікує	Ратифікується

Динаміка встановлення та введення зв’язків між документами в СБДНПІ наведена в таблицях 6 – 7 окремо для кожного з типів за роками.

Кількісні показники збирання, опрацювання і систематизації термінів, що використовуються в нормативно-правових актах та у міжнародних документах, які були ратифіковані Україною, - зібрано, опрацьовано, систематизовано та внесено до бази

даних “Термінологія законодавства України” понад 46 800 термінів, що використовуються в нормативно-правових актах України та у міжнародних документах.

Інформація щодо розподілу термінів між документами у БД “Законодавство України” наведена у таблиці 8.

Доступ користувачів до ресурсів СБДНП реалізований через внутрішню мережу Верховної Ради України (Інтранет) та зовнішню (Інтернет), а також через пошуковий механізм ІПС “Законодавство”, робота з якою можлива у вигляді off-line системи, що встановлюється на комп’ютер користувача, з можливістю щоденного оновлення через Інтернет або у вигляді періодичного видання на компакт-дисках у складі Системи (бібліотеки) баз даних і знань у галузі держави і права.

Склад бази даних “Законодавство України”, представленої на веб-порталі Парламенту www.rada.gov.ua, відображено на Рис. 1.

Склад бази даних "Законодавство України"

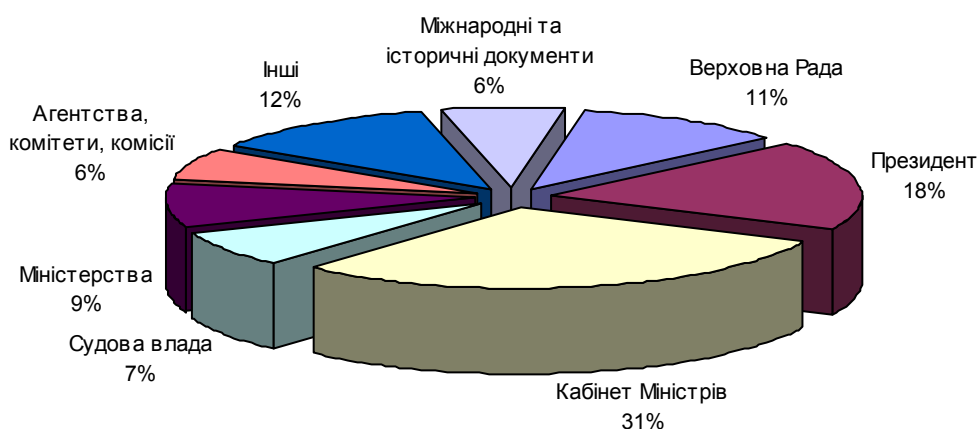

Рис. 1

Кількість користувачів, які щоденно відвідують розділ “Законодавство України” на веб-порталі Парламенту www.rada.gov.ua, постійно збільшується: з 2 тисяч (у 2000 році) до 100 тисяч на сьогоднішній день (див. рис. 2).

Кількість користувачів у день (в тис.)

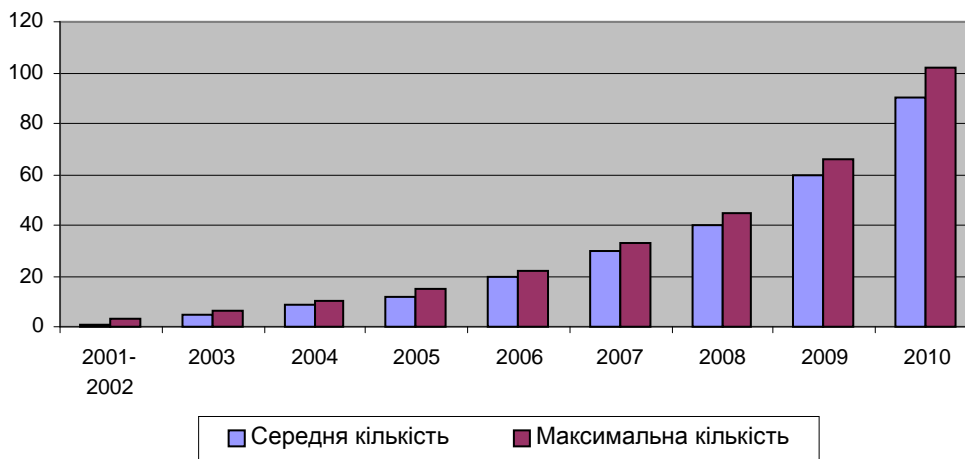

Рис. 2. Кількість користувачів БД “Законодавство України” в день через веб-портал Парламенту www.rada.gov.ua (2001-2010 роки)

Схема функціонування СБДНП відображена на Рис. 3.

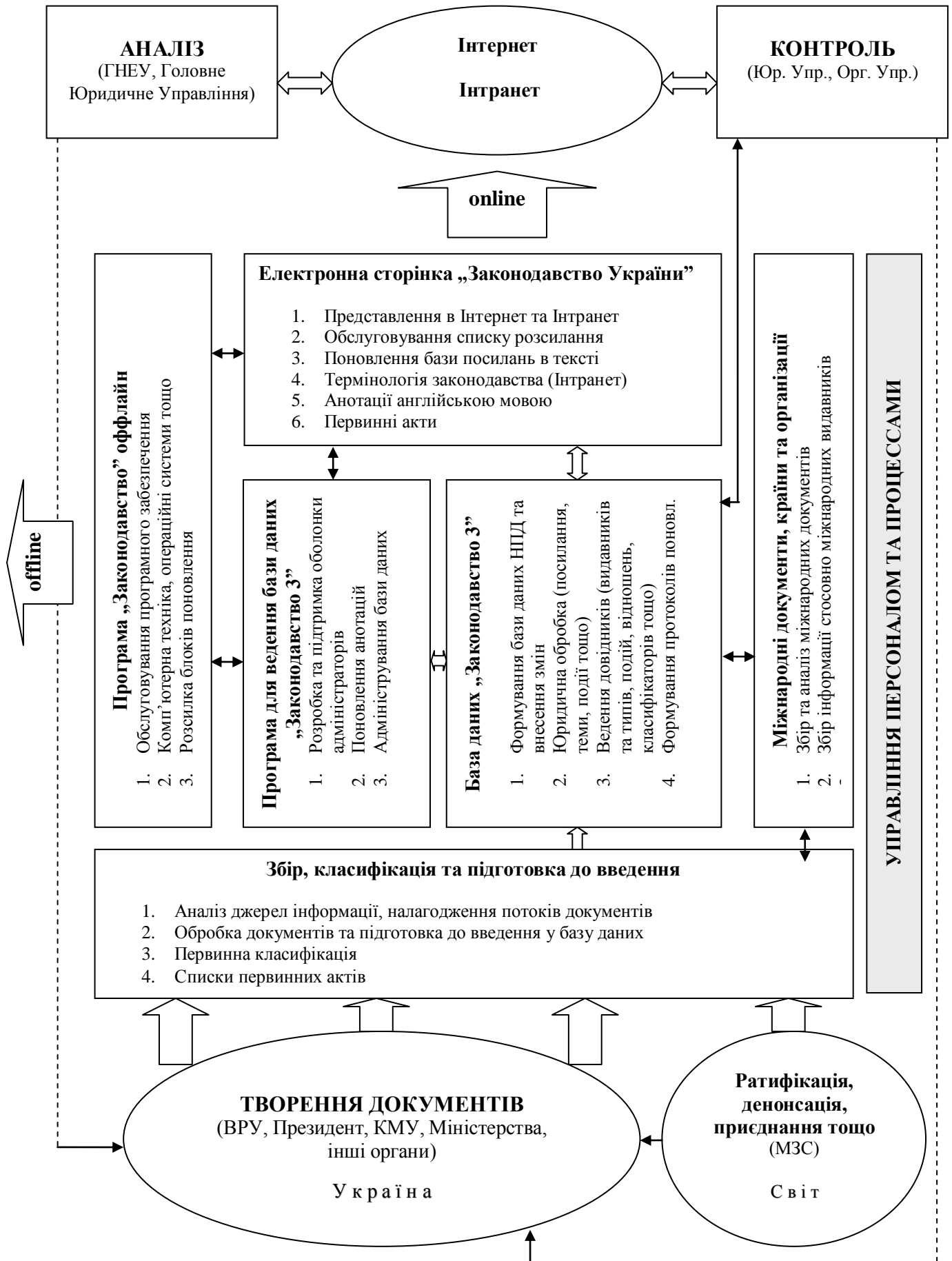

Рис. 3. Схема функціонування СБДНПІ

Таблиця 2 – Технологічні операції з документами БД “Законодавство України”

Виконані операції	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Введено документів Верховна Рада України	837	833	549	1049	824	924	784	711	749	981
Кабінет Міністрів України	5412	2540	3485	2968	2815	2009	2667	2974	3015	3180
Президент України	4767	1491	1496	1810	1702	3010	1639	1600	1546	1302
Судова влада	354	761	669	581	1026	2072	2071	1900	731	545
Зареєстровані в Міністерстві юстиції України	966	1080	1027	1278	1742	1670	1503	1506	1310	1428
Міжнародні договори	1068	633	629	960	961	760	752	905	837	711
Інші	10551	10408	13328	13705	15378	17206	20172	21549	19203	22386
Всього	23955	17746	21183	22351	24448	27651	29588	31145	27391	30533
Внесено юридичних змін	6068	5148	6417	7613	7482	9586	9567	10240	9720	12230
Внесено втрати чинності	2452	1509	1318	1355	1793	3394	2442	2668	2228	2541

Таблиця 3 – Технологічні операції з документами БД “Крим”

Виконані операції	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Введено документів	2185	3194	2711	2809	2021	1859	1636	1208	1160	2780
Внесено юридичних змін	545	657	1057	1036	948	1368	819	470	528	1005
Внесено втрати чинності	241	235	495	409	357	748	294	115	137	338

Таблиця 4 – Технологічні операції з документами БД “Київ”

Виконані операції	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Введено документів	2133	1673	1092	1468	1990	3337	2538	3590	1814	2248
Внесено юридичних змін	598	616	676	836	1089	1202	783	1197	640	944
Внесено втрати чинності	46	53	71	70	111	165	128	210	80	193

Таблиця 5 – Зміст БД “Законодавство України”

Видавники документів	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Верховна Рада України	181	432	476	453	486	619	727	550	913	774	660	591	924	843	926	760	770	721	943
Кабінет Міністрів України	270	1412	2234	1863	1946	2346	2214	3166	3722	2459	2445	2724	2887	2795	1947	2564	2762	2831	3123
Президент України	49	791	724	1015	1627	1967	1730	1905	1954	1645	1518	1490	1820	1749	2972	1451	1553	1502	1334
Судова влада	28	121	113	150	90	210	294	290	286	407	440	771	771	2469	2619	1476	1836	855	5221
Зареєстровані в Міністерстві юстиції України	-	-	247	327	491	758	654	848	906	1004	1130	1044	1443	1727	1777	1463	1488	1442	1376
Міжнародні документи	152	657	606	519	473	428	400	309	343	323	403	477	538	411	536	518	518	475	388
Інші	1243	599	717	1222	2233	2655	3875	5030	5816	6113	8241	11501	11903	15655	16333	18911	21618	19055	21655
Всього	1923	4012	5117	5549	7346	8983	9894	12098	13940	12725	14837	18598	20286	25649	27110	27143	30545	26881	34040

Таблиця 6 – Встановлення зв’язків між документами за типами “змінює документ”, “спричинив прийняття”, “вводить в дію”, “скасовує документ”, “роз’яснює”, “відсилає до”, “зупиняє дію”, “накладає вето”, “відновлює дію”, “знімає вето”, “звільнення з посади”, “затверджує”

Період	Кількість встановлених зв’язків за типом									
	“змінює документ”	“спричинив прийняття”	“вводить в дію”	“скасовує документ”	“роз’яснює”	“відсилає до”	“зупиняє дію”, “накладає вето”	“відновлює дію”, “знімає вето”	“звільнення з посади”	“затверджує”
1991-1999	20859	3401	1156	9285	311	46056	213	83	72	236
2000	5639	651	231	2569	11	27369	51	20	21	22
2001	5304	314	183	1759	20	33893	20	7	8	26
2002	4709	340	176	1820	13	38424	19	23	23	61
2003	5496	734	226	1774	17	43091	37	15	15	48
2004	4471	458	281	1996	26	57282	80	23	23	54
2005	4720	860	291	1856	39	62506	55	21	24	43
2006	6156	802	381	1564	61	73551	42	39	41	77
2007	5768	871	304	1698	96	75919	107	33	32	265
2008	5136	782	162	1292	171	67854	61	29	29	301
2009	3866	513	107	975	105	80485	55	15	15	418
початок 2010	390	26	29	90	12	22170	7	0	2	92
Всього	72514	9752	3527	26678	882	628600	747	308	305	1643

Таблиця 7 – Встановлення зв’язків між документами за типами “пов’язаний з”, “схвалює”, “відкликає”, “визнає (не)конституційним”, “скасовує державну реєстрацію”, “офіційно тлумачить”, “ратифікує”

Період	Кількість встановлених зв’язків за типом							Всього
	“пов’язаний з”	“схвалює”	“відкликає”	“визнає (не)конституційним”	“скасовує державну реєстрацію”	“офіційно тлумачить”	“ратифікує”	
1991-1999	114	3	190	84	61	61	423	82608
2000	34	3	35	14	7	7	70	36754
2001	42	3	45	15	8	8	108	41763
2002	63	1	41	6	5	5	87	45816
2003	75	7	47	8	6	6	87	51689
2004	63	3	78	10	4	4	78	64934
2005	52	2	115	6	3	3	42	70638
2006	80	1	96	6	5	5	39	82946
2007	117	3	105	4	2	2	43	85369
2008	112	2	148	14	0	0	39	76132
2009	233	0	150	16	0	0	26	86979
початок 2010	180	0	14	0	1	0	0	23013
Всього	1165	28	1064	183	102	101	1042	748641

Таблиця 8 – Розподіл термінів між документами у БД “Законодавство України”

Видавники документів	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Верховна Рада України	102	350	406	248	442	169	363	252	336	557	809	369	896	387	364	376	43	44	111
Кабінет Міністрів України	3	72	173	86	157	172	342	283	255	174	266	356	359	242	318	222	229	121	209
Президент України	-	10	4	35	21	30	14	78	130	3	13	5	3	6	4	1	-	14	-
Судова влада	-	1	-	-	2	-	-	1	-	2	1	2	7	3	56	37	12	40	17
Зареєстровані в Міністерстві юстиції України	-	-	138	163	348	897	700	805	1368	1220	1451	1042	2053	3249	2471	1901	1741	489	608
Міжнародні документи	23	73	39	60	66	42	251	192	232	86	76	106	217	143	370	660	396	321	56
Інші	209	36	46	58	60	133	320	408	325	228	364	498	633	2161	1088	1400	934	484	351
Всього	337	542	806	650	1096	1443	1990	2019	2646	2270	2980	2378	4168	6191	4671	4597	3355	1513	1352

Висновки.

Створена колективами Управління комп’ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України та Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України система баз даних нормативно-правової інформації парламенту України впроваджена, підтримується в актуальному стані й щоденно використовується у професійній діяльності народними депутатами України, структурними підрозділами Апарату Верховної Ради України, Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Національного банку України, міністерств та відомств, судової влади, прокуратури, обласних, міських та районних рад, державних адміністрацій, закладів освіти, юридичних компаній, підприємств та організацій, громадських організацій, громадянами України та інших країн світу.

Подальший розвиток системи баз даних нормативно-правової інформації як складової електронного парламенту України, інтеграція з інформаційними ресурсами інших органів державної влади, вдосконалення нормативної бази та розроблення єдиних стандартів щодо упорядкування інформаційного обміну та доступу до документів електронних фондів передбачається в межах “Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2010 – 2015 роки” [5] та наукової тематики НДЦПІ НАПрНУ на 2011 – 2015 роки “Розроблення інформаційно-аналітичних підсистем електронного парламенту України”.

Використана література

1. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності : монографія ; кер. авт. кол. Швець М.Я. – К. : Навч. книга, 2005. – 639 с.
2. Дослідження, розроблення і розвиток комп’ютеризованих систем інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої, нормотворчої, правозастосовної, правоохоронної, судочинної та правоосвітньої діяльності : науковий звіт НДЦПІ НАПрНУ. – Режим доступу : <http://www.ndcpi.org.ua>
3. План спільних робіт Управління комп’ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України та Науково-дослідного центру правової інформатики Академії правових наук України на 2005 рік. – Режим доступу : <http://www.ndcpi.org.ua>
4. План спільних робіт Управління комп’ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України та Науково-дослідного центру правової інформатики Академії правових наук України на 2009-2013 роки. – Режим доступу : <http://www.ndcpi.org.ua>
5. Про затвердження Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2010 - 2015 роки : проект Постанови Верховної Ради України від 01.07.10 р. № 6633. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>

~~~~~ * * * ~~~~~